

[Socialministeren]

På denne baggrund har socialstyrelsen iværksat en undersøgelse, der omfatter et udsnit af familier her i landet, som i årene 1980, 1981 og 1982 har modtaget hjælp efter § 48. For så vidt angår 1981 har socialstyrelsen udsendt spørgeskemaer til samtlige kommuner. Skemaerne returneres i disse dage til socialstyrelsen, hvorefter resultatet vil kunne forventes i løbet af nogle måneder. Jeg finder det rigtigst at afvente resultatet af undersøgelsen i hvert fald for 1981, og jeg må derfor på regeringens vegne afvise det fremsatte lovforslag.

Jeg vil imidlertid gerne knytte nogle yderligere bemærkninger til forslaget. I bemærkningerne står der bl. a., at forslagsstillerne finder, at tilskud i forbindelse med handicap bør ydes som kompensation, og at indtægtsregulering af den hjælp, der tilkommer forældre, som selv forsørger et handicappet barn, derfor er uretfærdig. Jeg er enig med forslagsstillerne i, at der på dette område kan være tale om personer, der er ramt endog meget hårdt. Jeg kan derfor også i princippet være enig i, at samfundet, når det er økonomisk muligt, skal kompensere for de byrder, som et handicap medfører. Men der findes også blandt de familier, der modtager hjælp efter § 48, personer med så store indtægter, at de, når der skal spares på de offentlige budgetter, til en vis grad kan klare sig uden sociale ydelser. Ved ændringen af § 48, stk. 1, var det disse personer, der måtte tåle en vis nedgang. Man må i den forbindelse ikke glemme, at pengene til sociale ydelser trods alt skal komme et sted fra.

Efter ændringen af § 48, stk. 1, fra 1. januar 1981 skal der fortsat ydes hjælp til familier med handicappede børn, i det omfang den enkelte familie ikke selv kan afholde udgiften, uden at et rimeligt budget derved bringes ud af balance. Før 1. januar 1981 var der pligt til også at yde hjælp til familier med store indtægter, uanset at de selv kunne afholde udgifterne ved deres børns – heldigvis som oftest mindre – handicap. Ændringen består således i, at når familiens økonomi er god, og når der samtidig er tale om mindre udgifter, så er der ikke længere grundlag for at yde hjælp. Der kan derimod stadig ydes hjælp også til mindre udgifter, hvis udgiften efter en samlet vurdering af familiens økonomi vil være særligt belastende, eller hvis der f. eks. er tale om et kronisk

handicap i en længere årrække, der vil belast familiens økonomi uforholdsmæssigt.

Er der tale om større merudgifter, dækkes de normalt fuldt ud, medmindre familien da har meget store indtægter eller en stor likvid formue.

I socialministeriets cirkulære af 25. oktober 1980 om kontanthjælp efter bilstandsloven er der givet en udførlig vejledning om, hvornår der kan ydes hjælp efter § 48. Efter opfordring fra folketinget i februar 1981 har socialministeriet ved en cirkulæreskrivelse af 11. maj 1981 til kommunerne givet yderligere vejledning om udmåling af hjælp efter § 48, herunder om den lempelige trangsvurdering, der skal foretages.

Jeg skal i øvrigt oplyse, at jeg har ladet foretage en stikprøvebaseret undersøgelse til belysning af de økonomiske virkninger af gennemførelsen af det foreliggende lovforslag. Undersøgelsen tyder på, at udgifterne til hjælp efter bilstandslovens § 48, omregnet til årsbasis i 1982-priser, er faldet fra 160 mill. kr. i 1980 til noget under 120 mill. kr. i 1981. Altså er besparelsen af en størrelsesorden på over 40 mill. kr. Det er som følge af indførelsen af behovsvurderingen, at beløbet er gået ned på denne måde. Ved indførelsen i 1980 af behovsvurderingen skønnedes besparelsen dengang at blive 11 mill. kr. på årsbasis.

Det er naturligvis muligt, at der er nogle, der aner regnefejl eller mulighed for at argumentere på, at lovændringen i 1980 var utilstrækkelig forberedt. Dem må jeg skuffe. Man havde i 1980 ikke mulighed for at opføre, hvor stor en del af de samlede udbetalinger der vedrørte små beløb, og det var jo her, besparelsen lå. Derfor var man dengang henvist til et forsigtigt skøn. I dag ved vi, at det faktisk var særdeles forsigtigt, men til gengæld fuldt forsvarligt.

Det afgørende her og nu er imidlertid den viden om lovens virkninger, som vi ligger inde med i dag. Vi ved som nævnt, at indførelsen af behovsvurderingen medførte en besparelse på op imod 40 mill. kr. i 1982-priser. Det repræsenterer samtidig den merudgift, vi må skønne følger med gennemførelsen af det foreliggende lovforslag.

Hvad vi derimod ikke ved med sikkerhed, er, i hvilket omfang denne besparelse måtte være betalt med en urimelig belastning af økonomien hos enkelte familier med handicappede børn. Det er bl. a. dette, socialstyrel-